

โรคเลือดออกในสมอง ภาวะที่อันตรายและร้ายแรง

ศูนย์ : ศูนย์สมองและระบบประสาท

บทความโดยแพทย์ : นพ. กรภัค หวังธนภัทร

หากมีอาการปวดศีรษะเฉียบพลันและรุนแรง อ่อนแรง พูดลำบาก วิงเวียน จนไม่สามารถยืนหรือนั่งหรือทรงตัวได้ ให้รีบมาพบแพทย์โดยด่วน โดยเฉพาะผู้ที่มีความเสี่ยงสูง ได้แก่ ความดันโลหิตสูง หรือเคยตรวจพบความผิดปกติของหลอดเลือดในสมอง หลอดเลือดโป่งพอง เพราะนั่นอาจเป็นสัญญาณเตือนของโรคเลือดออกในสมอง ซึ่งเป็นภาวะที่อันตรายและร้ายแรงถึงขั้นเสียชีวิตได้

โรคเลือดออกในสมอง เป็นอย่างไร?

โรคเลือดออกในสมอง จัดเป็นกลุ่มหนึ่งของโรคหลอดเลือดสมอง เป็นภาวะที่หลอดเลือดในสมองแตกออก ทำให้เลือดไปสะสมและกดอัดเนื้อเยื่อสมองหรือเส้นประสาทสมอง เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ผู้ป่วยพิการ เป็นอัมพฤกษ์อัมพาต หรือถึงแก่ชีวิตได้

สาเหตุของโรคเลือดออกในสมอง

สาเหตุหลักมาจากภาวะความเสื่อมของหลอดเลือดสมองจากอายุที่มากขึ้นร่วมกับโรคประจำตัว เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง พฤติกรรมการสูบบุหรี่ ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ทำให้เปราะและแตกได้ง่าย รวมทั้งสาเหตุต่างๆ ได้แก่

- ภาวะหลอดเลือดโป่งพอง ผนังหลอดเลือดที่บวมและอ่อนแอลงจากภาวะนี้สามารถแตกออกจนเกิดเลือดสะสมในสมอง
- เกิดจากพยาธิสภาพที่ผิดปกติ เช่น ภาวะหลอดเลือดปานในสมอง (AVM)
- เนื้องอกในสมองบางชนิด
- โรคที่มีความผิดปกติของการแข็งตัวของเลือด จากการกินยาที่ช่วยไม่ให้เลือดแข็งตัว
- มีการเปลี่ยนแปลงสภาพของภาวะสมองขาดเลือดและทำให้มีเลือดออก
- ศีรษะได้รับบาดเจ็บ จากอุบัติเหตุต่างๆ และการถูกทำร้าย เป็นต้น

อาการบ่งบอกมีเลือดออกในสมอง

อาการของโรคเลือดออกในสมอง จะมีลักษณะสำคัญคือ เจ็บปวดและรุนแรง อาการเจ็บปวดที่สังเกตได้ ดังนี้

- ปวดหัวรุนแรงเจ็บปวด มักมีอาการร่วมคือ คลื่นไส้ อาเจียน ชัก หรือกระตุกหมดสติ
- แขนขาอ่อนแรง (ซึ่งมักเป็นข้างใดข้างหนึ่ง) ปากเบี้ยวเจ็บปวด
- มีอาการชาเจ็บปวด
- มองเห็นภาพซ้อน ตามัวมองไม่เห็นเจ็บปวด
- เสียการทรงตัว และบ้านหมุน วิงเวียนเจ็บปวด

การวินิจฉัยโรคเลือดออกในสมอง

การวินิจฉัยโรคเลือดออกในสมอง นอกจากการประเมินจากอาการที่พบ เช่น ปวดศีรษะรุนแรง อ่อนแรง หมดสติ ชัก แพทย์จะทำการตรวจเพิ่มเติมเพื่อดูว่ามีความเสียหายใดๆ ในสมองที่สอดคล้องกับอาการที่เกิดขึ้นหรือไม่ ดังนี้

1. การตรวจวินิจฉัยเพื่อระบุตำแหน่งและขนาดของบริเวณที่มีเลือดออก ได้แก่ การเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT Scan) เพื่อถ่ายภาพโครงสร้างต่างๆ ในสมอง หรือ การตรวจด้วยคลื่นสนามแม่เหล็กไฟฟ้า (MRI)
2. การตรวจวินิจฉัยเพิ่มเติมเพื่อระบุสาเหตุของภาวะเลือดออกในสมอง ได้แก่ การตรวจ MRA Brain เพื่อดูสภาพเส้นเลือดสมอง การฉีดสีเส้นเลือดสมอง (Cerebral Angiography) การตรวจเลือดเพื่อดูความผิดปกติของเกล็ดเลือด การแข็งตัวของเลือด ระบบภูมิคุ้มกัน การอักเสบ และการเกิดลิ่มเลือดที่อาจเป็นปัจจัยของภาวะดังกล่าว รวมถึงบางกรณีที่อาจมีการเจาะน้ำไขสันหลังเพื่อยืนยันภาวะเลือดออกในสมอง

แนวทางการรักษาเลือดออกในสมอง

การรักษาโรคเลือดออกในสมองขึ้นอยู่กับตำแหน่งที่มีเลือดออก สาเหตุ และปริมาณของเลือดที่ออกมา ดังนี้

1. **รักษาโดยการให้ยา** ผู้ป่วยที่มีเลือดออกจุดเล็กๆ และไม่มีอาการใดๆ อาจไม่จำเป็นต้องได้รับการผ่าตัด สามารถทำการรักษาโดยการให้ยาควบคุมความดันโลหิต และยาลดอาการสมองบวม เพื่อช่วยลดความเสียหายของสมองจากภาวะเลือดออก และคอยเฝ้าระวังอาการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งการตรวจติดตามด้วย CT Scan สมอง อย่างต่อเนื่อง
2. **ผู้ป่วยที่มีเลือดออกในสมองเนื่องจากรับประทานยาต้านการแข็งตัวของเลือด** เช่น ยาวาร์ฟาริน อาจต้องรับการรักษาเพื่อทำให้ผลจากยาหายไป ไม่ให้เสี่ยงต่อการมีเลือดออกมากขึ้น ด้วยการใช้วิตามินเค หรือให้พลาสมาสดแช่แข็ง เป็นต้น
3. **การผ่าตัด** จะกระทำก็ต่อเมื่อมีภาวะเลือดออกในสมองที่มีขนาดใหญ่หรือมีอาการรุนแรง ซึ่งแพทย์จะเลือกใช้การผ่าตัดชนิดใดต่อไปนี้ก็ขึ้นอยู่กับภาวะเลือดออกในสมองนั้นๆ ได้แก่
  - การผ่าตัดเปิดกะโหลกศีรษะ เพื่อผ่าตัดเอาก้อนเลือดในสมองออก
  - การผ่าตัดใส่สายระบายเลือดและน้ำจากโพรงสมอง
  - วิธีการเจาะดูดก้อนเลือดในสมองด้วยเทคนิคนำวิถี โดยใช้อุปกรณ์พิเศษช่วย ซึ่งวิธีนี้ช่วยใ้ขนาดแผลของผู้ป่วยมีขนาดเล็ก และทำให้มีโอกาสรักษาตัวได้เร็วกว่า
  - ภาวะเลือดออกจากหลอดเลือดโป่งพอง โดยการผ่าตัดใช้คลิปหนีบที่บริเวณเส้นเลือดโป่งพอง (clipping) และการรักษาด้วยการอุดภายในหลอดเลือดด้วยขดลวดผ่านการใส่สายสวนหลอดเลือดแดงที่ขานีบ (coiling)

การป้องกันโรคเลือดออกในสมอง

การป้องกันโรคเลือดออกในสมองจะต้องแก้เรื่องปัจจัยเสี่ยงที่จะเป็นสาเหตุของการเกิดเลือดออกในสมอง เช่น

1. รักษาความดันโลหิตสูง เบาหวาน ไขมันในเลือดสูง
2. ไม่สูบบุหรี่ และดื่มสุรา
3. ไม่ใช้ยาเสพติด ยาเสพติดเป็นอีกปัจจัยที่สามารถเพิ่มความเสี่ยงต่อการมีเลือดออกในสมองได้
4. ป้องกันอันตรายจากการได้รับบาดเจ็บที่ศีรษะ โดยใช้อุปกรณ์ป้องกันศีรษะ
5. รับการรักษาภาวะผิดปกติที่อาจนำไปสู่ภาวะเลือดออกในสมอง เช่น โรคหลอดเลือดสมองโป่งพอง
6. ระวังระวังในการใช้ยาต้านการแข็งตัวของเลือด
โดยผู้ให้ยาควรตรวจระดับเลือดเป็นประจำเพื่อให้แน่ใจว่ายังอยู่ในช่วงปลอดภัย
และหากมีการใช้ยาชนิดอื่นรวมด้วยควรแจ้งให้แพทย์ทราบเสมอ

โรคเลือดออกในสมอง

เมื่อทำการรักษาแล้วผู้ป่วยจำเป็นต้องทำกายภาพบำบัดในการฟื้นฟูสภาพร่างกายให้กลับมาแข็งแรงดังปกติ โรคนี้เป็นภัยเงียบที่ก่อให้เกิดอันตราย การลดพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ รวมทั้งการตรวจสุขภาพเป็นประจำ จะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยลดความเสี่ยงต่อภาวะเลือดออกในสมองได้

นพ.กรภัค หวังธนภัทร

แพทย์ประสาทศัลยศาสตร์

ศูนย์สมองและระบบประสาท

นัดหมายแพทย์

ปรึกษาทุกปัญหาสุขภาพแบบออนไลน์
ไม่เสียค่าใช้จ่าย